

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN
Y FORMACIÓN PROFESIONAL

INSTITUTO NACIONAL DE
TECNOLOGÍAS EDUCATIVAS Y DE
FORMACIÓN DEL PROFESORADO

MINISTERIO
DE POLÍTICA TERRITORIAL
Y FUNCIÓN PÚBLICA

Guia didàctica

GOVERN OBERT

Batxillerat

BY

SA

La motivació d'aquesta guia.....	4
Qui fa aquesta guia?	4
Objectius de la guia	5
Per què ara? El moment de l'Educació en Govern Obert	5
Acostant el Govern Obert al context educatiu	6
Aprofundint en el coneixement del Govern i l'Administració Pública	7
Govern Obert: Sobre què estem parlant?	8
Context i evolució.....	8
Creant un marc conceptual comú	9
Activitat: mapa mental núvol de paraules	10
Principis i valors	10
Beneficis per a la societat	10
Els tres pilars del Govern Obert	11
La transparència i la rendició de comptes	11
Definició.....	11
La metàfora de les parets de vidre	11
Com trobar o sol·licitar informació.....	12
Com exercim el nostre Dret d'accés?	13
La participació ciutadana	14
Definició.....	14
Com hi participem?.....	14
La col·laboració.....	17
En què consistix?	17
Practicant la cocreació.....	17
Dades obertes i reutilització	18
Noves tecnologies, xarxes socials i Govern Obert	19
Resum.....	20
Aplicant el Govern Obert en l'àmbit educatiu.....	20
Per a tindre un centre educatiu transparent... ..	20
Pas 1: Identifica el problema i els objectius	20
Pas 2: Tria la informació.....	20
Pas 3: Sol·licita la informació	21
Pas 4: Estudia i reutilitza la informació.....	21
Per a tindre un Institut participatiu... ..	21
Pas 1: Identifica on existix participació i on en podria haver-hi a partir d'ara	22
Pas 2: Planteja la forma de participació	22
Pas 3: Participa!	22
Per a tindre un Institut col·laboratiu.....	22
Pas 1: Identifica un problema on puguem sorgir espais per a la col·laboració	22
Pas 2: Identifica quins actors són necessaris per a la col·laboració i on es durà a terme	22
Ja tenim un institut obert. Com actuem ara?	23

Recursos: per a saber-ne més	23
Recursos electrònics	23
Portals de transparència:	23
Portals de Dades Obertes	24
Portals de Consells de transparència:	24
Publicacions	25

LA MOTIVACIÓ D'AQUESTA GUIA

El terme “**Govern Obert**” està present, i cada dia més, en les notícies dels mitjans de comunicació, en els discursos polítics, en treballs acadèmics, en les xarxes socials, etc. Es tracta d'una nova manera d'entendre el govern dels assumptes col·lectius que involucra responsables polítics dels governs i parlaments, però també cada persona. En definitiva, el **Govern Obert** ja forma part de les nostres vides, i ha arribat per a quedar-se.

Però, **es pot dir, aleshores, que el concepte Govern Obert és recent?** En part sí, en part no. Hi ha lleis i normes d'accés a la informació pública molt antigues. Per exemple, el cas de **Suècia** es remunta al **segle XVIII**. Al mateix temps, la tornada a la popularitat del concepte **Govern Obert** arriba amb la presentació del **Memoràndum per la transparència i el Govern Obert** l'any 2009, la primera mesura adoptada per l'anterior president dels Estats Units d'Amèrica, **Barack Obama**.

L'actuació dels governs i de les administracions públiques està en un procés de transformació constant en la societat actual, sobretot per la velocitat i la profunditat dels canvis tecnològics, socials, culturals i econòmics. D'aquesta manera, **governos i administracions públiques** de tot el món volen ser cada vegada més **transparents**, més **accessibles** i més **sensibles** a les demandes i les necessitats de la ciutadania. Si aconsegueixen aquests objectius, avançaran en la direcció correcta cap a una **governança democràtica**, una major **cohesió social** i un **desenvolupament econòmic pròsper**.

El Govern Obert es basa en la transparència, la rendició de comptes, la participació i la col·laboració, les característiques de les quals coneixerem al llarg de la present guia. Es tracta d'una nova manera d'entendre el govern de les societats. D'aquesta manera, aquesta guia naix com una ferramenta del **III Pla d'Acció d'Espanya 2017-2019** per a l'**Aliança per al Govern Obert**.

Per tant, l'última **finalitat** d'aquesta guia és **acostar a l'alumnat i el professorat** de Batxillerat els **valors i principis** del **Govern Obert** i fer-los participants del procés que s'està duent a terme, en aquest moment, en molts països del món. Es pretén que entre tots i totes puga construir-se un Estat més obert i responsable, gràcies a l'existència d'una ciutadania exigent pel que fa a les accions de responsables polítics, assemblees legislatives, jutges o persones que es dediquen a la gestió dels béns i serveis públics.

D'altra banda, l'enfocament està dirigit a l'adquisició de la **Competència Social i Ciutadana**, imprescindible per a aconseguir que les persones arriben a un desenvolupament personal, social i professional complet, i que s'incorporen a la societat amb responsabilitat i coneixement de les implicacions de la participació en el sistema democràtic en el que vivim.

Data de tancament de l'elaboració: abril 2018

QUI FA AQUESTA GUIA?

J. Ignacio Criado. És professor al Departament de Ciència Política i Relacions Internacionals, Universitat Autònoma de Madrid, i *research fellow* del Center for Technology in Government, State University of New York (SUNY at Albany). Cofundador de NovaGob i director general del seu NovaGob.Lab, Laboratori de Govern per a la Innovació Pública. Assessora, investiga i ensenya sobre Govern Obert, administració digital, innovació pública, xarxes socials i administracions públiques, interoperabilitat i col·laboració interorganitzativa. Disposa de nombroses publicacions sobre Administració i Gestió Pública. És responsable d'assignatures sobre Innovació Pública, Govern Obert i Administració Digital, entre d'altres, en el Màster en Alta Direcció Pública de l'Institut Ortega i Gasset, el Màster de Direcció Pública de l'Institut Nacional d'Administració Pública, del Màster en Gestió Pública de la Universitat de Granada o el Màster en Democràcia i Govern de la Universitat Autònoma de Madrid.

@jicriado

Vicente Pastor. És personal d'investigació al Departament de Ciència Política i Relacions Internacionals de la Facultat de Dret de la Universitat Autònoma de Madrid. Investigador a NovaGob.Lab, Laboratori de Govern per a la Innovació Pública. Llicenciat en Ciències Polítiques i de l'Administració per la Universitat de València. Màster en Democràcia i Govern per la Universitat Autònoma de Madrid. Diplomant en Direcció i Anàlisi Política per la Universitat de València.

@vipaspa

ELS OBJECTIUS D'AQUESTA GUIA

La present guia té diversos objectius. Entre d'altres, se'n persegueixen els següents:

- Impulsar el **coneixement de l'Administració Pública** i del **Govern**.
- **Generar en l'alumnat una consciència cívica** basada en els **principis del Govern Obert** que resulte en beneficis per a la societat.
- Compartir el **marc conceptual** comú existent relatiu al Govern Obert a nivell internacional, obrint la porta al debat.
- Fomentar l'**exercici de la ciutadania democràtica** i la **transparència**.
- Donar a conèixer **bones pràctiques**, com ara d'implementació i de posada en pràctica de polítiques de **Govern Obert**.

PER QUÈ ARA? EL MOMENT DE L'EDUCACIÓ EN GOVERN OBERT

La necessitat de **Govern Obert** ha esdevingut una prioritat per a molts països del món. Els governs i les administracions públiques en contextos diferents cooperen d'un mode creixent per donar visibilitat a aquest concepte i a les seues diverses dimensions.

L'**Aliança per al Govern Obert** és una iniciativa multilateral creada l'any 2011 i suma ara més de 70 països participants, entre els quals s'inclouen governs i organitzacions de la societat civil (sobretot, ONGs que promouen la transparència i la participació ciutadana). Espanya és membre d'aquesta Aliança des de la creació, i recentment s'hi han incorporat 15 entitats subnacionals, és a dir, ajuntaments i regions.

Què suposa ser membre de l'Aliança per al Govern Obert?

Per a ser membre de l'Aliança per al Govern Obert, és necessari fer una **Declaració de Govern Obert** (pots descarregar-la i consultar-la en l'enllaç <https://www.opengovpartnership.org/declaraci-n-de-gobierno-abierto>).

Consulta la Declaració de Govern Obert i comenta amb els teus companys i les teues companyes si coneixes alguna declaració similar emesa per alguna institució. Elabora amb els teus companys i les teues companyes una declaració de Govern Obert adaptada a les circumstàncies del teu centre escolar, del teu grup, de l'associació a la qual pertanys o del jovent en general. Pots fer-ho amb una estructura composta de diversos paràgrafs que al principi tinguen el format següent: "Reconeixem que...", "Acceptem...", "Defensem..." i finalment, un últim paràgraf en el qual es resumeixen els compromisos: "I considerant tot l'anterior, ens comprometem a...". La finalitat és que, entre el conjunt del teu grup, tanqueu un conjunt d'objectius en el decàleg, centrats a millorar el vostre entorn més pròxim a través de l'impuls de mesures sobre Govern Obert.

Et convidem a consultar aquest enllaç (http://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/Gobierno-abierto/allIPlanAccion.html) que et conduirà al **III Pla de Govern Obert d'Espanya**, elaborat de manera coordinada amb l'**Aliança per al Govern Obert** (<https://www.opengovpartnership.org/>). D'aquesta manera podràs comprovar com s'estructura aquest document, quins són els objectius, les característiques principals i els àmbits sobre els quals actua, els quals es materialitzen en compromisos (actualment, els membres de l'Aliança han dut a terme més de 2.500 compromisos sobre Govern Obert). Si aprofundixes en el contingut del document, podràs comprovar que una de les activitats proposades entre els compromisos del **III Pla de Govern Obert d'Espanya** és l'elaboració d'aquesta guia: Formació en Govern Obert.

Font de la imatge: <https://www.opengovpartnership.org/>

ACOSTANT EL GOVERN OBERT AL CONTEXT EDUCATIU

Què podem fer per donar a conèixer el **Govern Obert** a estudiants de Batxillerat com tu? Encara que, a aquestes altures de la teua trajectòria educativa ja hauràs assimilat alguns conceptes relacionats amb l'àmbit dels assumptes públics, no volem limitar-nos a explicar en què consisteix el **Govern Obert**, sinó que hem d'anar un pas més enllà i aportar-hi més conceptes com a Govern i Administració Pública, i dur a terme accions pràctiques que ajuden a entendre'l imaginant qüestions concretes que t'afecten cada dia, o que afecten les persones més properes a tu (família, amistats, veïns i veïnes, etc.).

Com acostem el Govern Obert a les aules?

A les aules:

- Fomentant la **participació** en els processos electorals dels centres educatius.
- Proporcionant-hi **informació** (nombre d'alumnes per curs, planificació de classes i activitats, etc.).
- Promovent-hi la **presa de decisions** de forma col·laborativa entre l'alumnat.
- Analitzant els procediments de presa de decisions en el Consell Escolar i publicant-ne els acords.

En la vida diària:

- Generant una **consciència cívica** entre els alumnes i les alumnes basada en principis de Govern Obert.
- Acostant el coneixement del Govern i de l'Administració al col·lectiu estudiantil.

Un exemple de **Govern Obert** prop de tu implicaria que el teu centre escolar proporcionara informació sobre l'avaluació dels estudiants. Per exemple, per què no demanar a un professor o professora que proporcione el nombre d'alumnes que han superat els exàmens finals durant els darrers cinc anys? (Compte! Sense descobrir les dades personals de ningú, ja que està prohibit per les lleis). Amb aquesta informació es pot conèixer el percentatge d'alumnes que supera l'assignatura sobre el total de matriculats, així com l'evolució durant els últims anys. Amb aquestes dades estem fent transparent l'activitat de les persones que treballen per a les administracions públiques i, en aquest cas, als centres educatius.

Eleccions al Consell Escolar

T'has plantejat alguna vegada presentar-te a les eleccions per a formar part del Consell Escolar del teu centre? En aquest context sorgixen moltes oportunitats per a treballar amb els principis del **Govern Obert**, per exemple, a través de la creació de un grup en una plataforma social en la que s'incloga tot l'alumnat del centre y que permeti la col·laboració a l'hora de compartir informació sobre totes aquelles qüestions que es tracten en les reunions del Consell: les classes, els horaris i el reglament del centre o qual-sevol altra qüestió d'interès que vulgues dur a terme. Si no vols presentar-te com a representant del Consell Escolar, no et preocupes, et convidem a plantejar aquesta proposta a alguna persona del teu grup que faci un pas avant. De segur que té molt d'èxit!

L'exemple anterior mostra que, si volem ampliar-ne **la participació** i el **compromís ciutadà**, és a dir, el **Govern Obert**, hem de començar des de l'àmbit **educatiu**. Per a dur-ho a terme cal facilitar el **diàleg**, incorporar **noves pràctiques** i relacionar-nos amb igualtat entre totes les persones. **Tu també pots fer Govern Obert!**

APROFUNDINT EN EL CONEIXEMENT DEL GOVERN I L'ADMINISTRACIÓ PÚBLICA

Què és l'**Administració Pública**? I el **Govern**? Com els podem diferenciar? Es tracta d'una qüestió complexa, ja que ambdós representen el poder executiu.

El **Govern** és un **òrgan que existeix per ordre de la Constitució Espanyola** i té caràcter **polític**. El Govern està format per una persona que exerceix la Presidència i un nombre variable de persones que es fa càrrec dels ministeris que es creen en cada període o legislatura (normalment, quatre anys). També hi ha governs en cada Comunitat Autònoma.

L'**Administració Pública** és un conjunt d'**òrgans permanents** que serveixen amb objectivitat els interessos generals i actuen d'acord amb els principis d'eficàcia, jerarquia, descentralització, desconcentració i coordinació, sempre d'acord amb la llei. Seguint les estructures dels diversos nivells de govern, també trobem l'Administració Pública a nivell estatal, autonòmic i local. L'Administració està **subjecta a la direcció política** dels diversos governs i a les regulacions del poder legislatiu (Parlament).

D'aquesta manera, has de saber que el **poder executiu**, que és el que aplica i executa les lleis que s'aproven al Parlament, és el resultat de la **suma del Govern i l'Administració Pública**. Ací utilitzarem el concepte Govern Obert per a definir conjuntament els dos àmbits del poder executiu.

En la imatge següent pots comprovar com els poders executiu, legislatiu i judicial formen part del conjunt "**Estat Obert**", l'essència del qual prové d'una societat oberta. La noció **Estat Obert** aglutina el conjunt dels poders de l'Estat, de manera que podríem parlar d'una evolució de l'aplicació del Govern Obert a l'Administració Pública a una posada en marxa de l'Estat Obert, amb polítiques de Govern Obert en tot l'àmbit públic. En aquesta guia docent ens limitem a la noció de Govern Obert (governos i administracions públiques obertes), encara que no has de perdre de vista la seua connexió amb els altres poders de l'Estat, així com amb la societat en conjunt, ja que aquesta última la formem tots i totes, incloent-hi a tu.

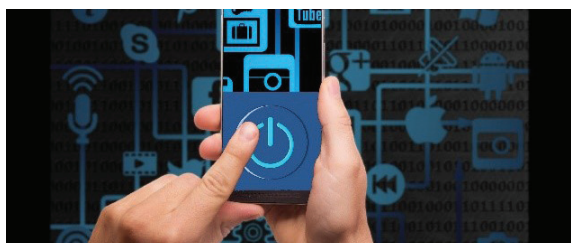

Imatge 1. La societat oberta

GOVERN OBERT: SOBRE QUÈ ESTEM PARLANT?

El **Govern Obert** és un **model de govern** de les nostres societats que promou la **transparència** de l'actuació dels governs i de les administracions públiques, la **rendició de comptes** per les seues accions, la **participació** de la ciutadania, la **col·laboració** amb altres actors. Tot això està basat en un major diàleg i equilibri entre els qui governen i la resta de la ciutadania.

Seguidament s'hi presenta una definició que pots comentar amb el teu docent i amb la resta de la classe, i en la qual destaquen dues finalitats del **Govern Obert**: **millorar la presa de decisions públiques** i **augmentar la implicació de la ciutadania en la gestió dels assumptes públics**.

El **Govern Obert** és un mode d'**interacció sociopolítica**, basat en la **transparència**, la **rendició de comptes**, la **participació** i la **col·laboració**, que instaura una manera de governar més dialogant, amb més **equilibri entre el poder** dels governs i dels governats i, al mateix temps, reconeix a la ciutadania un paper corresponsable. Les finalitats preteses són la **millora en la presa de decisions** i la **implicació dels ciutadans** en la gestió dels assumptes públics mitjançant un **augment del coneixement** i la posada en marxa de la **innovació pública**.

Font: Definició col·laborativa. Debat a la xarxa social NovaGob.

La definició de **Govern Obert** destaca la necessitat d'un **major equilibri entre governants i governats**, així com el **reconeixement d'un paper corresponsable per a la ciutadania**. L'apartat anterior signi-

fica que el **Govern Obert** és una manera de governar les societats en la qual hi ha una posició més pròxima entre l'equip de representants que es tria en les eleccions, les persones que treballen en les administracions públiques, i la resta de la ciutadania. A més, la ciutadania, tu, els teus companys i les teues companyes, la família, les amistats, tota la societat, hem d'implicar-nos en el dia a dia del **Govern Obert** perquè siga una realitat.

Context i evolució

El terme **Govern Obert** va aparéixer al llarg del segle passat com una idea **que pretenia reduir les zones d'opacitat, no transparents**, d'actuació dels governs i de les administracions públiques, implicant la ciutadania en el control i l'avaluació del seu funcionament. Encara que ha passat temps des d'aquell moment, **actualment estem immersos en una situació molt similar** a la d'aquells anys inicials del **Govern Obert**. L'època que vivim recupera la idea de **Govern Obert** per diversos motius, que en aquell moment inicial tenien lloc, i que podem resumir en la taula següent.

Canvis que promouen el Govern Obert

- Una major actitud a favor de la cultura de la transparència.
- Una major presència dels **problemes de corrupció i el mal ús dels recursos públics**, que tenen més espai en els mitjans de comunicació.
- Difusió d'una **cultura participativa** en un món cada vegada més connectat.
- Necessitat de **col·laboració dels governs** i de les administracions públiques amb més actors per a solucionar problemes socials complexos.
- Aparició de **noves formes de comunicació** basades en noves tecnologies.
- Desenvolupament d'**una societat xarxa a nivell mundial**, sobretot gràcies l'ús de les xarxes socials i de les tecnologies de la web 2.0.

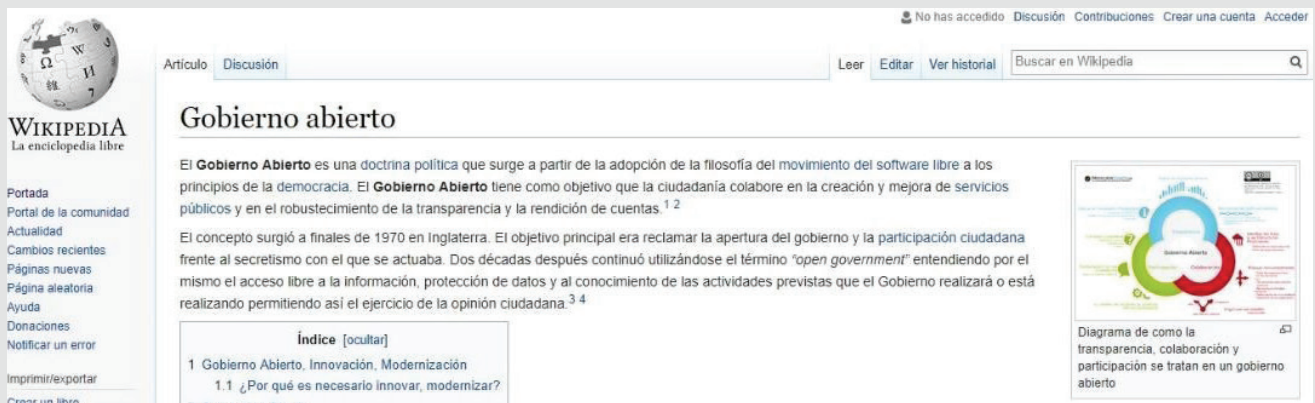
Els canvis més recents al nostre món s'han produït gràcies a noves maneres de comunicar-nos entre els éssers humans. Aquestes noves formes de comunicació tenen origen en la xarxa de xarxes, **Internet** i el ràpid desenvolupament de l'anomenada "**societat xarxa**", gràcies a l'ús en augment de les **tecnologies de la informació i la comunicació**, així com la utilització de les **xarxes socials** i la **web 2.0**.

Per exemple, els ordinadors, els telèfons mòbils o les **tablets** estan transformant la manera d'estudiar o de treballar i ens permeten fer més activitats a través d'aquestes xarxes de comunicació: participar en un debat entre amics o pares i mares en un canal de **WhatsApp**, contribuir amb una idea per millorar el poble o la ciutat on visc mitjançant **Twitter** o **Instagram** o obtindre informació sobre el que fan els representants polítics del meu Ajuntament en un portal de transparència. I tot això des de qualsevol lloc a través d'un dispositiu connectat a Internet!

Viquipèdia. Alguna vegada hi has buscat? Alguna vegada hi has col·laborat?

Saps que la Viquipèdia és la major enciclopèdia de coneixement que ha existit en la història de la Humanitat? Dins de la Viquipèdia pots trobar més de 45 milions d'articles, escrits en quasi 300 llengües, elaborats de forma col·laborativa, és a dir, amb l'esforç de persones voluntàries, en diversos llocs del món. T'animem perquè localitzes la definició de Govern Obert a la [Viquipèdia \(https://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Portada\)](https://es.wikipedia.org/wiki/Wikipedia:Portada) per a comprovar com s'estructura pel que fa al format i als continguts, i aprofundir més en el tema.

D'altra banda, saps que tu també pots col·laborar en el desenvolupament de la Viquipèdia? Pots elaborar nous articles o millorar els que ja hi ha. Consulta l'article que descriu les dades del teu municipi i afig, en la pestanya d'"Editar" de la Viquipèdia, les dades que cregues que hi falten, com ara les relatives al nombre de col·legis i d'instituts. Per a dur-ho terme, crea-hi un apartat d'"Educació" i descriu el nom dels col·legis i la seua història. Si només en coneixes el teu, no et preocupes: comparteix l'article i convida altres alumnes d'altres centres perquè hi col·laboren. És la millor forma de generar el millor contingut!

Font de la imatge: https://es.wikipedia.org/wiki/Gobierno_abierto

Per aquests motius, el ressorgiment actual del **Govern Obert** és inseparable d'un context social, econòmic, cultural o polític en el que les tecnologies són cada vegada més importants i les formes de comunicació s'hi han transformat. Realment, si no fora per moltes d'aquestes noves ferramentes, no podríem parlar de **Govern Obert** de la manera en la que l'estem coneixent en aquest document.

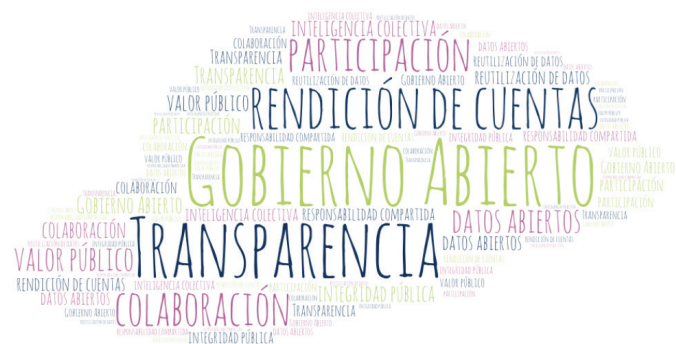
Creant un marc conceptual comú

El **Govern Obert** és més que la utilització de les tecnologies en els governs i les administracions públiques. Moltes característiques d'un **Govern Obert** es poden aconseguir sense utilitzar tecnologia i depenen de la nostra actitud com a ciutadans i ciutadanes que volem promoure pràctiques democràtiques, però també de la nostra capacitat per a involucrar-nos en els assumptes que són comuns al conjunt de la societat i d'entendre que podem ajudar a qui són representants polítics amb les nostres opinions i accions sobre els temes que afecten les nostres vides. Per a considerar que els governs i les administracions públiques compleixen amb les condicions que els condueixen a ser definits com a "oberts", han de complir-se, com a mínim, les condicions del quadre gris que hi ha a continuació.

Un govern és obert si:

- Fa servir els canals de comunicació directa en els quals ja participa la ciutadania per a escoltar activament i agilitzar les respostes.
- Publica en els portals web tota la informació generada o gestionada amb fons públics, en un format que en faciliti la reutilització (dades obertes).
- Habilita instruments per a la participació directa de la ciutadania, així com de professionals propis i d'altres organitzacions en els assumptes públics.
- Fomenta la col·laboració amb altres governs i administracions públiques, així com organitzacions de la societat civil (empreses i ONGs), per a la solució dels problemes socials.

Imagina un **núvol de paraules** en el qual apareguen els continguts que hem anomenat en els apartats anteriors. **Govern Obert** ocuparia un espai major, mentre que **"transparència", "rendició de comptes", "participació" i "col·laboració"** estarien en posicions secundàries, de les quals derivarien la resta de conceptes: **"dades obertes", "integritat pública", "intel·ligència col·lectiva", "responsabilitat compartida", "reutilització de dades públiques", "valor públic", etc.**

- 1) Crea un mapa mental en el qual hauràs de situar els conceptes que hem treballat en relació amb el Govern Obert.
- 2) Selecciona un d'aquests conceptes (transparència, rendició de comptes, participació, col·laboració) i elabora una infografia o un pòster digital on l'expliques de forma visual.

Podríem dir que el **Govern Obert** és la meta final i que, per a arribar-hi, hem de passar per metes intermèdies, és a dir, utilitzar la **transparència**, la **rendició de comptes**, la **participació** i la **col·laboració** diàriament. Aquestes ferramentes tenen diversos elements, com ara les dades obertes i la reutilització d'aquestes, la integritat pública, el valor públic, la intel·ligència col·lectiva, la responsabilitat compartida, etc., que són essencials per a contextualitzar cadascun dels passos fins al **Govern Obert**.

El **Govern Obert** és, sobretot, un canvi de **valors**. Aquestos nous valors són com el vent que mou les veles del vaixell que ens condueix al **Govern Obert**, i han d'estar presents en les accions dels governs i de les administracions públiques, així com en les persones que hi treballen i la resta de la societat. Entre els valors més importants que cal desenvolupar per a arribar al **Govern Obert**, hem de destacar-ne els següents:

- **Confiança mútua.** Creure en els governs i les administracions públiques, de la mateixa manera que aquestes institucions també creuen en la ciutadania.
- **Cooperació.** Promoure en tot moment accions i actituds col·laboratives amb altres persones i organitzacions amb la intenció d'aconseguir millors resultats dels que podríem aconseguir actuant de manera individual o aïllada.
- **Inclusivitat.** Rebutjar aquelles accions que suposen excloure grups de persones per raons socioeconòmiques, de sexe, d'ètnia, de religió, d'idees polítiques o per tindre algun tipus de diversitat funcional.
- **Integritat.** Actuar sempre amb rectitud, lleialtat, honradesa, imparcialitat i bona fe.
- **Innovació.** Ser capaç de desenvolupar noves maneres de fer les coses, al marge de com s'han fet en el passat, i explorar formes alternatives de pensar sobre tot allò que ens ocorre al voltant

El desenvolupament del **Govern Obert** pot generar una sèrie de **beneficis que poden ser de naturalesa ciutadana, política i econòmica** per al conjunt de la societat. En la taula següent es resumeixen els **beneficis ciutadans** del Govern Obert. Com aquest nom indica, es tracta de qüestions que afecten el conjunt de la ciutadania i, per tant, també a tu.

- **Augmenta la consciència** i el control per part de la ciutadania en els assumptes públics.
- Amplia la **capacitat de la influència** en la presa de decisions polítiques.
- **Facilita l'intercanvi d'experiències**, opinions i coneixements a través de l'ús de xarxes socials digitals.
- **Millora la col·laboració** entre la societat i l'Administració a través de l'intercanvi de coneixements.
- Facilita la inclusió de temes en l'**agenda pública**.
- **Fomenta actituds més participatives** i un major involucració en les accions del Govern i de l'Administració Pública.

10

Beneficis polítics del Govern Obert

- Aporta una major qualitat a la democràcia.
- Facilita la rendició de comptes.
- Promou la participació i la col·laboració ciutadana.
- Obri les portes i les finestres de les administracions públiques a través de la implantació de mesures de transparència.
- Retorna la confiança de la ciutadania en les institucions democràtiques.
- Enforteix l'Estat de Dret.
- Millora l'eficiència de l'Administració Pública.

Finalment, el **beneficis econòmics** afecten el conjunt de la societat, ja que el **Govern Obert** contribuïx a generar una millora de l'**economia**.

Beneficis econòmics del Govern Obert

- La corrupció, en qualsevol àmbit del sector públic, esdevé molt més complicada.
- Elimina les asimetries d'informació entre els governants i els governats, fet que contribueix a acostar la ciutadania a l'Administració Pública.
- S'incentiven les conductes responsables i es limiten les actituds i les actuacions incorrectes.
- Incrementa la seguretat jurídica i, consegüentment, s'estimulen les inversions.

ELS TRES PILARS DEL GOVERN OBERT

Com ja s'hi ha comentat anteriorment, el Govern Obert es configura a partir de tres pilars fonamentals: la transparència –incloent en aquest apartat la rendició de comptes–, la participació i la col·laboració.

La **transparència** als governs i a les administracions públiques consisteix en l'**obertura de tots els assumptes relacionats amb el Govern** i l'Administració Pública perquè la ciutadania pugui accedir a informació –en format reutilitzable– i se'n facilite d'aquesta manera l'apropament a les institucions.

La **participació** ciutadana es defineix com el procés a través del qual la ciutadania s'implica en el disseny, la gestió i la implantació de les polítiques públiques, amb una actitud centrada a ser-ne part, (i no només prendre'n part), ampliant drets i generant obligacions sobre el bé comú.

La **col·laboració** és el procés a través del qual els governs i les administracions públiques **treballen conjuntament** amb altres administracions públiques, i amb altres governs, amb el sector privat o amb

la societat civil, per a la definició de **polítiques públiques** i la millora dels serveis públics; en altres paraules, entenem la col·laboració com la generació de nous espais de trobada, diàleg i treball per a afavorir la creació d'iniciatives i la coproducció de serveis.

A partir d'aquests tres conceptes i les qüestions que se'n deriven, es desenvoluparà progressivament el context del Govern Obert en les seccions següents de la guia.

LA TRANSPARÈNCIA I LA RENDICIÓ DE COMPTES

Definició

Com ja s'ha avançat abans, la **transparència i la rendició de comptes** són el punt d'inici del nostre camí cap al **Govern Obert**. La **transparència** és un conjunt d'actes mitjançant els quals la ciutadania té el **dret a conèixer la informació que tenen els governs i les administracions públiques**. Dit d'una altra manera, podem definir l'aplicació de la transparència com el conjunt de **mecanismes pels quals els governs i les administracions públiques han de publicar informació sense que ningú la demane i**, a més, de garantir el **dret d'accés** a una altra informació quan alguna persona o organització ho sol·licita.

D'altra banda, la **rendició de comptes** fa referència a l'obligació dels governs i de les administracions públiques a donar explicacions sobre les seues accions i assumir la responsabilitat de les decisions que s'hi adopten. Per aquest motiu, **transparència i rendició de comptes** van juntes: per a poder exigir als governs i a les administracions públiques que siguin responsables de tot el que fan i de les decisions que adopten és necessari que puguem accedir a totes les dades que tenen. Aquests dos pilars són essencials per a poder caminar cap a un **Govern Obert**.

La metàfora de les parets de vidre

Per tant, la transparència és la manera que té la ciutadania per conèixer què fan els governs i les administracions públiques, així com els actes i les decisions que es prenen des dels poders públics. Això s'hi denomina tindre parets de vidre. Imagina ara que l'edifici del teu Ajuntament tinguera parets completament de vidre, transparents, i que tot el que ocorre dins fora visible per al conjunt de persones del teu poble o de la teua ciutat. Això ens ajudaria amb el pilar de la rendició de comptes, ja que podríem exigir responsabilitats en casos de mal ús dels recursos públics.

Com trobar o sol·licitar informació

A Espanya hi ha una **Llei de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern** des de l'any 2013. Hi està contemplada tant la publicitat activa a través dels portals web de les administracions com el dret d'accés per part de la ciutadania.

Què és la **publicitat activa**? La publicitat activa respon a l'obligació de publicar certes informacions i dades en els portals de transparència de les administracions públiques. Aquesta informació ha d'actualitzar-se de forma periòdica sense que siga necessària una sol·licitud prèvia, de manera que, en qualsevol moment, qualsevol persona pugui accedir-hi amb la confiança que és suficient, rellevant i actualitzada.

Com a **dret d'accés a informació** s'entén la capacitat que tenim com a ciutadans i ciutadanes per a sol·licitar qualsevol informació que vulguem obtenir dels governs i de les administracions públiques a través dels mecanismes que ens ofereix la **Llei de Transparència**, amb els límits que hi estiguen previstos.

Una de les **ferramentes** de les quals disposa les administracions per a fer efectiva la transparència són els anomenats **portals de transparència**. Un portal de transparència és una **pàgina web** que conté tota la informació que l'Administració posa a disposició de la ciutadania. En els portals de transparència podem trobar, entre molta informació: els **pressupostos** de les administracions públiques, els **sous** dels alts càrrecs, els **catàlegs de béns**, els contractes, les **subvencions i els convenis** amb altres administracions públiques o entitats, i així, un llarg etcètera.

Com a exemple de **portals de transparència**, podem mencionar el **Portal de Transparència del Govern d'Espanya**, que disposa de més d'un milió i mig de registres accessibles. També hi ha portals de transparència a cadascuna de les comunitats i ciutats autònomes i a les administracions locals.

Portal de Transparència del Govern d'Espanya

Si accedeixes a través d'aquest enllaç al Portal de Transparència del Govern d'Espanya (http://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index.html) podràs comprovar la quantitat de dades i d'informació disponible. Et desafiem a indagar a través del Portal i que comproves les remuneracions que tenen els membres del Govern. Si ho prefereixes, també pots accedir al portal de transparència d'una altra institució i comprovar-ho de forma equivalent. El salari dels alts càrrecs polítics ha d'estar accessible en els portals de transparència de totes les administracions públiques, i aquesta tasca també la podràs fer tu en els portals de transparència de la teua Comunitat Autònoma (podràs trobar-los tots al final d'aquesta guia) o, fins i tot, en el portal del teu Ajuntament. També et convidem a consultar l'agenda pública del dia d'algun alt càrrec, una informació que està disponible, i a comparar-la amb la seua activitat a les xarxes socials. Està l'agenda completa en el Portal?

Font de la imatge: http://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index.html

Els portals de transparència estan organitzats en diverses seccions:

- **Informació institucional**, on podem trobar la informació relativa al govern de la institució. Facilita la rendició de comptes.
- **Informació normativa**, on es troba la legislació d'interès relativa a l'Administració propietària del portal de transparència.
- **Informació econòmica**, on es troba la informació relativa a pressupostos.

Com exercim el nostre Dret d'accés?

Pot ocórrer que una informació concreta que ens interesse no estiga disponible en el portal de transparència i vulguem exercir-hi el nostre **dret d'accés**. Un exemple molt interessant és el de les notes mitjanes de les proves d'accés a la universitat obtingudes en els instituts de cada comunitat autònoma. La publicació d'aquestes dades no és obligatòria. No obstant això, diverses comunitats autònomes ho han sol·licitat a través del dret d'accés i les administracions autonòmiques les han fet públiques. Fins i tot, de vegades, s'han incorporat definitivament en els Portals de Transparència.

A la part final d'aquesta guia trobaràs els enllaços als portals de transparència de totes les comunitats autònomes. Escull el de la teua i intenta descobrir si aquesta dada sobre el tema del qual estem parlant està disponible. En cas que no ho estiga, pots exercir-hi el teu dret d'accés a informació sol·licitant-lo.

Per a exercir el **dret de sol·licitud d'informació**, en el portal de transparència trobarem **formularis o altres formes de contacte**, a través de les quals podrem sol·licitar la informació que necessitem. L'Administració tindrà un **termini de 30 dies** per a respondre'ls i proporcionar-nos allò que hem sol·licitat.

I si l'Administració no respon? En cas que l'Administració no responga la nostra sol·licitud, podem presentar un **recurs davant el Consell de Transparència competent**. Els consells de transparència són òrgans que trobem a nivell nacional i autonòmic en certes comunitats autònomes que s'encarreguen de vetllar per la transparència de les administracions públiques a Espanya i de resoldre aquest tipus de situacions.

Cal tindre en compte que no totes les dades són públiques ni poden ser facilitades a qui les sol·licita. Hi ha certs temes sensibles la informació dels quals no pot ser difosa. En aquest sentit, l'article 14 de la Llei 19/2013, de Transparència, Accés a la Informació Pública i Bon Govern, estableix que les administracions públiques i els governs no podran facilitar informació quan aquesta pugja perjudicar la seguretat nacional; la defensa; les relacions exteriors; la seguretat pública; la prevenció, la investigació i la sanció d'il·lícits penals, administratius o disciplinaris; la igualtat de les parts en els processos judicials; les funcions administratives de vigilància, inspecció i control; els interessos econòmics i comercials; la política econòmica i monetària; el secret professional i la propietat intel·lectual i industrial; la garantia de la confidencialitat o el secret requerit en processos de presa de decisions i la protecció del medi ambient. L'aplicació d'aquests límits sempre ha d'estar justificada i ser proporcionada en cada cas concret. En una situació de conflicte es podrà sol·licitar la mediació del Consell de Transparència i Bon Govern. A més, a l'article 15, s'hi regulen els límits derivats de la protecció de dades de caràcter personal.

El Consell de Transparència i Bon Govern

En la seua pàgina web pots trobar els detalls per a iniciar el procediment de reclamació per a sol·licitar informació no aportada per l'Administració. També hi pots consultar les resolucions emeses sobre recomanacions de transparència a diverses administracions i a diversos organismes de naturalesa pública. Consulta quina temàtica tracten algunes d'aquestes resolucions a través d'aquest enllaç http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/Actividad/Resoluciones.html i demana a l'Administració Pública que vulgues alguna informació relacionada amb aquestes resolucions declarant que es tracta d'una decisió del Consell de Transparència i Bon Govern. Els consells de transparència en vetllen pel compliment efectiu, també a les comunitats autònomes.

Font de la imatge: http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/index.html

LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Definició

La participació ciutadana és la següent etapa en el nostre camí cap al **Govern Obert**. La **participació ciutadana** pretén involucrar el conjunt de les persones d'una societat en les accions i les decisions que ens afecten. En el passat, s'entenia que el disseny i la posada en marxa de les accions públiques relacionades amb l'educació, l'esport, les biblioteques, el transport públic o els parcs i els jardins era un tema de responsabilitat quasi exclusiva dels representants polítics.

La **participació** en el **Govern Obert** significa canviar aquesta forma de actuar per a fer partícip a tot el món de les accions que han d'adoptar els governs i posar en marxa les administracions públiques. En definitiva, la **participació ciutadana** involucra a tots en les polítiques públiques, és a dir, en l'educació, la sanitat, el transport, el medi ambient, etc. Tots són temes que afecten el conjunt de la societat. Amb la participació ciutadana es reforça la posició activa de la ciutadania en la gestió dels assumptes públics.

A través dels **mecanismes de participació**, aconseguirem que la ciutadania expressi la seua **opinió sobre tots els projectes públics** que li afecten. Però també és important per a permetre als governs i a les administracions públiques adquirir les idees i els coneixements que hui estan dispersos en la societat.

En tot cas, la participació ciutadana ha d'estar ben planificada per a evitar alguns problemes; per exemple, que només hi participen alguns grups de persones o que la participació no derive en canvis reals per a la societat.

Com hi participem?

La principal forma de participació política i la més coneguda és el vot en eleccions. No obstant això, en un context de Govern Obert, la participació va molt més enllà.

D'una banda, la **participació en els assumptes públics sorgeix de la relació entre governs i administracions públiques amb la ciutadania** per a la creació i l'avaluació de les **polítiques públiques**.

Per exemple, es podria fer una sol·licitud perquè el govern central aprobe una modificació de la llei per a suprimir gradualment els materials de plàstic, com ara els plats, els gots i la resta de productes fabricats amb materials complexos de reciclar i de reutilitzar. També hi ha la possibilitat de participar en una consulta ciutadana sobre les begudes ensucrades en edat infantil en la que es demane al govern autonòmic evitar que els col·legis incloguen begudes ensucrades o aliments de brioixeria en els menús del menjador d'estudiants.

Activitat: pluja d'idees

Permanentment hi ha debats sobre les decisions que prenen els poders públics: la construcció d'una plaça per part de l'Ajuntament, la creació d'un pla d'ocupació juvenil per part del Govern central o la decisió de la Comunitat Autònoma de fer un gran esdeveniment que pugui implicar una despesa important. Quins temes i quines qüestions penses que serien interessants per a fer una consulta ciutadana? Sobre quines propostes creus que podries plantejar una consulta que estiguera basada en la participació de tota la ciutadania? Elabora un llistat de temes amb els teus companys i les teues companyes i esculliu entre tots 3 temes fonamentals.

D'altra banda, la **participació per al disseny de serveis públics intenta incorporar la visió i l'experiència de les persones des de la perspectiva d'usuaris de determinats serveis públics**, com ara un o una estudiant d'un col·legi o d'un institut, una persona malalta que vagi a un centre de salut, o un o una esportista en un poliesportiu municipal. La finalitat d'aquest tipus de participació és **contribuir en el disseny, la redefinició i/o la millora dels serveis públics**. És a dir, en els casos anteriors, del col·legi o de l'institut, del centre de salut o del poliesportiu.

Per exemple, un ajuntament pot obrir un procés de consulta o organitzar un grup de treball amb els veïns d'un barri per a millorar-lo integralment. En una d'aquestes reunions, una associació d'empresaris pot plantejar la necessitat de millorar l'accessibilitat al barri a través de noves infraestructures viàries que puguin permetre un millor accés als transports de mercaderies.

D'altra banda, els qui dissenyen les activitats d'un **poliesportiu** poden fer una assemblea en la que participen els equips i els clubs del municipi per a conèixer les necessitats de cada esport. D'aquesta manera serà més fàcil planificar els espais i els horaris necessaris per a cada esport en funció de les necessitats detectades. Aquí, la participació ciutadana permet una millora en el disseny del servei i demostra que donant veu als ciutadans i a les ciutadanes és possible millorar el rendiment dels governs i de les administracions públiques.

La participació en el Consell Escolar de l'Estat

Com s'ha pogut veure, podem participar-hi a través d'altres vies, com ara òrgans consultius, suggeriments o queixes, dret de petició, etc. Un exemple d'aquest tipus de participació el trobem al **Consell Escolar de l'Estat**, que és l'òrgan de participació dels sectors més directament relacionats amb el món educatiu. De fet, és l'òrgan al qual es consulten les diverses modificacions de la legislació educativa a Espanya.

A més, cada any, el Consell Escolar de l'Estat aprova l'Informe sobre l'estat del Sistema Educatiu, on s'inclouen les propostes de millora de l'educació que aconseguixen el suport dels seus membres.

Font de la imatge: <https://www.mecd.gob.es/educacion/mc/cee/portada.html>

En el context actual, **la participació ciutadana pot anar més enllà mitjançant Internet i les xarxes digitals**. En els exemples anteriors, la participació s'entenia de manera presencial: assemblees, reunions, grups de debat, etc. Era necessari estar present en un espai i un moment concrets per a poder participar-hi.

Avui, **Internet** és un espai nou per a la participació ciutadana. La ciutadania disposa de diverses ferramentes que li permeten fer públic qualsevol pensament, proposta, suggeriment, etc., interactuant amb els governs i les administracions públiques i amb altres persones d'igual a igual, en qualsevol lloc i sense la necessitat d'estar-hi presents. En altres paraules, la ciutadania té l'oportunitat de desenvolupar **noves maneres d'acostar-se a les institucions polítiques trencant les regles tradicionals**. Per aquest motiu, és fonamental aprofitar els avantatges que presenten les tecnologies i ser-ne també conscients dels problemes.

Perquè pugues comprendre millor com funcionaria aquesta nova participació ciutadana, cal destacar el treball dels ajuntaments per a promoure la **participació ciutadana** a Internet. Dins de la pàgina web general o en una web especialitzada, alguns ajuntaments permeten als veïns i a les veïnes decidir sobre com gastar els seus diners (seleccionant-ne una d'entre diverses opcions), mentre d'altres duen a terme consultes sobre com reanomenar un carrer o quina opció triar per a rehabilitar una plaça pública. I en aquests casos, es pot participar des de l'escola, des de la biblioteca o des de ta casa, a qualsevol hora del dia!

Plataformas de Participación Ciudadana a Internet

Els ajuntaments espanyols han sigut molt actius a l'hora de desenvolupar plataformes especialitzades a Internet per a la participació ciutadana. N'hi ha molts casos a totes les comunitats autònomes i a les províncies, i només és possible destacar-ne ací alguns. Per aquest motiu s'han seleccionat dos de les ciutats espanyoles de major mida: Sevilla i Madrid.

En ambdós casos, l'Ajuntament ha desenvolupat una plataforma especialitzada en Internet (a Sevilla, Decide Sevilla i a Madrid, Decide Madrid) per a promoure la participació ciutadana. Accedeix a la pàgina web de cadascuna d'aquestes experiències i identifica sobre què s'hi està participant i quines oportunitats ofereixen per a la ciutadania. Elabora un llistat breu per a comentar-lo posteriorment amb els teus companys i les teues companyes.

Font de la imatge: <https://www.sevilla.org/DecideSevilla/>

Font de la imatge: <https://decide.madrid.es/>

En què consisteix?

La **col·laboració** és la fase final del nostre viatge al **Govern Obert**. La col·laboració es pot entendre com la creació de nous espais de trobada, diàleg i treball on participen tots els governs i les administracions públiques, incloent-hi altres organitzacions de la societat civil (ONGs), sindicats i organitzacions empresarials, així com comunitats de ciutadans, de cara a cocrear i coproduir serveis públics. El concepte **col·laboració** se centra en el valor de la **innovació** que, com ja saps, fa referència a fer les coses d'una manera diferent o, fins i tot, a fer coses que abans ni tan sols existien en la imaginació.

Hi ha molts ingredients de la **col·laboració** sota el paraigües del Govern Obert. D'una banda, és important que governs i administracions públiques diferents (Ajuntaments, Comunitats Autònomes i l'Administració General de l'Estat) s'entenguen i desenvolupen solucions comuns que puguin beneficiar el comú de la societat.

D'altra banda, és essencial integrar altres actors socials, ja que els governs i les administracions públiques ja no poden solucionar els problemes socials de manera aïllada a causa de la complexitat creixent. Aquí es tracta de reconèixer que altres actors de la societat, com ara empreses, organitzacions del tercer sector (ONGs), etc., poden contribuir activament en benefici del conjunt de la societat amb idees, propostes i solucions.

Per descomptat, la **col·laboració** no pot entendre's sense la participació de tots i de totes. La ciutadania constitueix el principal actiu de la **col·laboració** per a un **Govern Obert**, en la mesura que qualsevol persona dispose de capacitats, coneixements i saber que puguin ser útils per a solucionar problemes concrets que afecten les nostres societats.

Com pots imaginar, la **col·laboració** per a construir un **Govern Obert** connecta molts actors, coneixements i idees, i això exigeix un canvi cultural profund. L'esforç col·laboratiu, en xarxa i connectat, és un valor en si mateix, i és necessari promoure nous enfocaments per a conèixer els problemes, les metodologies de treball i les pràctiques per a aconseguir solucions innovadores.

En definitiva, la **col·laboració** està composta d'**iniciatives que sorgeixen de la societat civil** per a la generació de **valor públic**, és a dir, que milloren la vida d'una comunitat concreta de ciutadans i de ciutadanes que estan afectats per una problemàtica. Una iniciativa propera a tu, per exemple, podria consistir en crear una comunitat en l'àmbit educatiu per a millorar el rendiment escolar. La col·laboració entre els diversos actors que formarien part de la comunitat (alumnat, professorat, famílies, equip expert, etc.) ens donaria com a resultat un prototip d'innovació que podria ser utilitzat en altres contextos educatius, més enllà del teu col·legi o institut.

Col·laboració per a millorar la transparència en les administracions locals

Un exemple de **col·laboració** seria un grup d'ajuntaments, que tracten de resoldre una problemàtica comuna o fomentar algun tipus d'actuació de forma conjunta, (com ara l'impuls de la transparència en l'Administració local, per exemple), a més de treballar connectats a través de la **Federació Espanyola de Municipis i Províncies (FEMP)**, creen una comunitat amb tots els actors disposats a contribuir a la millora de la transparència de les institucions (empreses, organitzacions del tercer sector (ONGs), etc., així com grups de ciutadans que vulguen contribuir-hi).

La pràctica de la **col·laboració** suposa imaginar solucions basades en la innovació, a fer diferent allò que ja s'ha fet o fer allò que mai s'ha fet abans. Per a dur-ho a terme, cal plantejar propostes de solucions per a millorar el bé comú i que afecten positivament diversos àmbits: el medi ambient, la salut de les persones, la qualitat de vida de les persones que viuen al centre, la sostenibilitat dels comerços de la zona, etc. Com pots imaginar, aconseguir alternatives i idees que posen d'acord tots aquests grups d'actors no és senzill.

Practicant la cocreació

La **cocreació** és la posada en pràctica de la **col·laboració**, és a dir, una manera de generar coneixement utilitzant l'experimentació a través de la interacció entre actors institucionals, socials i polítics. Es tracta de posar en pràctica la col·laboració mitjançant metodologies que permeten caminar cap a solucions basades en la **innovació** per a problemes socials reals.

La **cocreació** actua sobre problemes concrets mitjançant assajos de **formes de participació per a analitzar, intervenir i generar solucions**, així com avançar cap a processos de transformació en la conducta dels actors afectats, de manera que s'hi faciliten mirades noves i conjuntes sobre els problemes socials. Així, els esforços de **col·laboració** entre les persones que treballen a les administracions públiques, acadèmiques, sector privat i diverses organitzacions de la societat civil es poden traduir en l'**augment de la legitimitat i la responsabilitat en la gestió dels assumptes públics**.

En definitiva, la **cocreació** es tradueix en l'impuls a la **innovació** oberta, la qual crea nous serveis públics o millora els existents. Aleshores, la **innovació** ha d'entendre's com el conjunt de processos d'elaboració

d'aquestes idees noves, juntament amb l'aplicació i la transformació a favor del conjunt de la societat, i **ha d'adaptar-se al context de les diverses situacions, organitzacions i persones implicades**. De la mateixa manera, les organitzacions i les persones han d'adaptar-se a noves activitats i resultats que deriven de la innovació.

Laboratoris d'Innovació. Una experiència internacional

Elaboratoris d'innovació pública són espais de cocreació de solucions, i segueixen la idea de col·laboració en el Govern Obert. El Laboratori d'Innovació-Smart Lab de Buenos Aires (Argentina) n'és un exemple. Es tracta d'un espai de cocreació entre el govern, la societat civil i el sector privat, que treballa per a brindar solucions a problemes socials diversos. L'objectiu és eixir dels esquemes tradicionals i proposar solucions simples però eficaces.

Com pot llegir-se en el lloc web, aquesta unitat (Smart Lab) se centra a “dissenyar solucions per a problemes, necessitats i comportaments de la ciutadania (...). Apliquem metodologies àgils, com ara design thinking i lean start-up, per a investigar problemes, cocrear solucions, prototipar-les i validar-les juntament amb els usuaris finals, per a, posteriorment, poder implementar-les a gran escala a tota la ciutat”.

Font de la imatge: <http://www.buenosaires.gob.ar/agendatransparen-cia/gobierno-inteligente/laboratorio-de-innovacion>

DADES OBERTES I REUTILITZACIÓ

Un dels aspectes clau del **Govern Obert** és l'**obertura de dades** dels governs i les administracions públiques. L'obertura de dades públiques consisteix en la publicació i el lliure accés a diverses dades que estan en mans dels poders públics perquè puguin ser accessibles **per a tots i a totes, sense limitacions tècniques o legals**. Això **en garanteix la transparència, l'eficiència i la igualtat d'oportunitats**.

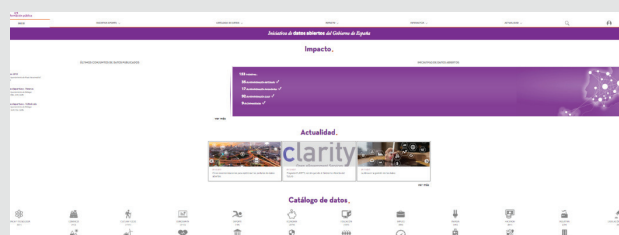
Se'n garanteix la transparència, ja que les dades provenen directament de fonts oficials, i això contribueix, a més, si es pot accedir a la informació, al fet que l'Administració Pública siga més transparent. D'altra banda, també es promou l'eficiència i es contribueix a la creació de serveis a través de la col·laboració entre la ciutadania i les administracions públiques. Finalment, els dades obertes garanteixen la **igualtat d'oportunitats, ja que l'accés és el mateix** per a tot el món.

L'obertura de dades públiques facilita la consulta per part de la ciutadania i les organitzacions públiques i privades. A mode d'exemple, el Govern d'Espanya va crear l'any 2009 la Iniciativa Aporta, que consisteix en un conjunt de mesures destinades a promoure l'obertura d'informació al nostre país. Entre els objectius, hi destaca el desenvolupament d'un espai útil per a la reutilització de les dades que ens ofereixen els governs i les administracions públiques. Aquesta iniciativa s'articula al voltant del projecte datos.gob.es, el portal de dades obertes del Govern d'Espanya i constitueix un exemple d'obertura i de reutilització de dades.

El Portal de Dades Obertes

Si consultes el Portal de Dades Obertes del Govern d'Espanya podràs comprovar les iniciatives i el catàleg de dades que estan disponibles per a ser reutilitzades en altres contextos. Per exemple, les dades de contaminació atmosfèrica podrien utilitzar-se per a la creació d'un mapa de zones sensibles per a les persones amb problemes respiratoris; les dades sobre el nombre de vehicles per persona podrien utilitzar-se per a millorar el mapa de carreteres considerant-ne la demanda. Podem trobar nombroses utilitats per a la informació que conté aquest portal.

Font de la imatge: <http://datos.gob.es/es>

NOVES TECNOLOGIES, XARXES SOCIALS I GOVERN OBERT

Si parlem de **tecnologies**, les **xarxes socials** són una **ferramenta bàsica per a les administracions públiques i els governs**. L'ús de les xarxes socials per tota la societat suposa una oportunitat per a desenvolupar alguns dels **valors** que hem mencionat abans: innovació, obertura, inclusivitat, etc. Al mateix temps, les xarxes socials han de ser usades amb responsabilitat, ja que ens exposen a una relació molt més directa amb persones a les quals no coneixem.

Els exemples de bon ús de les xarxes socials per part dels governs i les administracions públiques s'han multiplicat durant els últims anys. Un bon exemple n'és el **Twitter de la Policia Nacional (@policia)** que, actualment, té més de 3 milions de seguidors. Si necessites saber en quines oficines de la Policia pots sol·licitar el teu Document Nacional d'Identitat o com has de viatjar amb el teu gos dins del cotxe, només els has d'enviar un missatge i en un període molt breu de temps rebràs una resposta. Comprova-ho!

@policia Un exemple del nou servei públic a través de les xarxes socials

La Policia Nacional té el perfil en Twitter més seguit d'una policia en el món. El seu treball va dirigit no només a facilitar informació de servei públic relacionada amb seguretat i emergències, sinó que, a més, resol qualsevol tipus de sol·licitud enviada per part de la ciutadania; és a dir, es tracta d'una ferramenta bidireccional. La clau de l'èxit resideix a fer servir un llenguatge desenfadat i proper per a qualsevol, especialment, per a les persones joves. És, per tant, no només una ferramenta de comunicació de la Policia Nacional, sinó d'una forma a través de la qual la ciutadania pot col·laborar amb la Policia proporcionant-li informació o consultant-li qualsevol tema relacionat amb el seu àmbit de gestió. La seguretat també és d'interès per al Govern Obert.

Font de la imatge: <https://twitter.com/policia>

Les **xarxes socials** són **tecnologies a l'abast dels governs i de les administracions públiques, i del conjunt de la ciutadania**. Són ferramentes amb una implantació elevada en la societat, fet que permet generar aquesta **dobla via de comunicació**, d'una manera fàcil, fiable i accessible.

Les xarxes socials com a instrument de Govern Obert

- Són la principal ferramenta de comunicació i la més viral per l'increment constant d'usuaris.
- Permeten a la ciutadania expressar-se amb llibertat i transparència.
- Se crea una comunicació directa amb la ciutadania a través de diàlegs.
- Permeten noves formes de coproducció entre les administracions públiques i la ciutadania, de manera que milloren els serveis públics.
- Les fronteres entre els assumptes públics i els privats es difuminen.
- La ciutadania pot enviar propostes directament a les administracions públiques.
- Son fàcils d'usar: amb el mòbil i des de ta casa.
- Permeten fer enquestes i consultes públiques.
- Permeten crear grups o fòrums de debat o de treball.
- El cost és més reduït que en uns altres tipus de tecnologies.

Les ferramentes 2.0 són importants per a transformar la comunicació i poden ajudar a generar una **millor sensació de confiança de cara a la ciutadania**. D'altra banda, quan els governs i les administracions públiques utilitzen **xarxes socials i les ferramentes de la web 2.0**, com ara blogs, xats, publicació de fotografies, vídeos, etc., ho fan amb una major **dosi d'informalitat i d'espontaneïtat**, i això ens pot acostar a les tasques que fan i com les fan, però també involucrar-nos més en les seues activitats. No obstant això, és important saber que sempre que vulguem iniciar un tràmit davant l'Administració, per

exemple, per a exercir un dret o una sol·licitud, hem de fer-ho a través de les vies que estableix la Llei 39/2015, de Procediment Administratiu Comú.

RESUM

A través d'aquesta guia didàctica hem volgut que t'endinsares en el món del **Govern Obert**. Potser puga semblar un poc allunyat en un principi, però esperem que ara consideres que és un tema que t'afecta d'una manera molt directa i propera. El **Govern Obert** és una filosofia, una nova forma de governar les nostres societats i entendre els governs i les administracions públiques, basada en la **transparència**, la **rendició de comptes**, la **participació** i la **col·laboració**, amb la finalitat d'aprofitar el coneixement de la ciutadania per a implicar-la en la millora de les nostres societats. És un viatge per etapes que requereix involucrar tota la societat, i a tu, també. Volem que, a partir d'ara, tu també et sumes a la comunitat del **Govern Obert**. Et necessitem.

APLICANT EL GOVERN OBERT A L'ÀMBIT EDUCATIU 20

Fins ara hem vist la part més teòrica i conceptual, encara que amb alguns exemples pràctics, del **Govern Obert**. Ara iniciarem la pràctica dels principis del **Govern Obert** mitjançant l'exercici a l'aula i, en concret, al teu centre educatiu. **Com podem incorporar els valors del Govern Obert al teu institut?**

El teu institut disposa d'un conjunt d'òrgans que s'encarreguen de "governar": l'equip directiu del centre –format per la direcció, la secretaria i el despatx del cap d'estudis–; el claustre del professorat –format pel conjunt de professores i professors– i el consell escolar –format per professorat, mares i pares d'alumnes, representants de treballadors d'administració i serveis, alumnat i representants de l'ajuntament on està situat el centre.

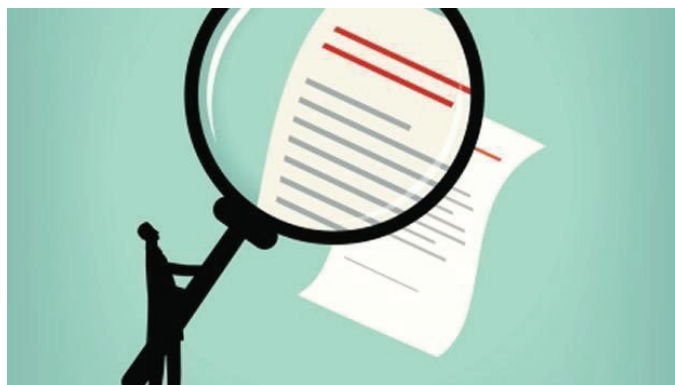
En els apartats següents t'expliquem com pots tindre un **Institut Obert**. És a dir, volem que l'activitat del teu institut es faci amb transparèn-

cia, que les persones que el "governen" reten comptes de les seues accions, que el conjunt de l'alumnat i del professorat participe en les decisions que es prenguen i que altres actors i institucions col·laboren per a millorar el servei públic que s'hi presta: l'educació.

Seguidament, t'oferim un conjunt d'accions enfocades a aquests assumptes, i uns passos que podràs desenvolupar per a aconseguir els teus objectius.

Per a tindre un centre educatiu transparent...

Recorda que la **transparència** ens permet obtindre la informació que necessitem d'una Administració Pública. En aquest cas, ens centrem en el teu mateix institut. Per a aconseguir un institut transparent, has de tindre en compte que hi ha una llei sobre transparència que estableix la informació que podem sol·licitar dins de les qüestions que no estiguen excloses per la legislació sobre transparència. No obstant això, hi ha molta informació que sí podem sol·licitar-ne per a usar-la i reutilitzar-la. Seguidament, t'expliquem els tres passos bàsics per a aconseguir un Institut transparent: en primer lloc, seleccionar la informació; després, sol·licitar la informació que necessitem; i finalment, estudiar-la i reutilitzar-la en el context que corresponga.

▲ Pas 1: Identifica el problema i els objectius

Si necessitem sol·licitar informació al centre educatiu (o a qualsevol altra administració pública), és important establir quin problema concret o quines qüestions ens conduïxen a sol·licitar-la. Cal plantejar-se prèviament si necessitem saber les notes mitjanes dels diversos cursos per a fer una proposta de millora del pla d'estudis, si volem conèixer les despeses en material d'oficina per a proposar-ne una modificació o si busquem obtindre la informació sobre el nombre mitjà d'alumnes per cada docent per a plantejar-ne propostes de millora. Una vegada coneguem la qüestió i els objectius, passarem al pas següent: selecció d'informació.

▲ Pas 2: Tria la informació

Per a començar, seria interessant que elaborares un catàleg amb la informació del centre que pugues necessitar. Un Institut disposa de molta informació i, per aquest motiu, és essencial conèixer què volem sol·licitar i quines dades són interessants. Com a exemple, podem sol·licitar la programació general anual del centre (que conté les programacions de les diverses matèries que s'hi estu-

dien), el projecte educatiu de l'institut (que explica el projecte del centre amb l'alumnat i les seues famílies), els resultats acadèmics del centre (notes mitjanes per curs i taxes de suspensos), el nombre d'alumnes per aula, el nombre de professores i professors o els pressupostos anuals del centre i els assumptes als quals es destinen aquestos recursos. Podrem sol·licitar aquesta o una altra documentació, segons la decisió del punt anterior.

▲ Pas 3: Sol·licita la informació

Una vegada tingues clares les dades que necessitaràs, sol·licita-les a través d'un document escrit i presenta'l al teu centre. Per a fer-ho, pots exposar que t'empares en la Llei de Transparència. Recorda que hi ha límits en l'accés a la informació quan es tracten dades personals. També has de tindre en compte que hi ha informació complexa que necessita temps per a ser recopilada.

▲ Pas 4: Estudia i reutilitza la informació

Quan tingues les dades, ja pots utilitzar-les per a conèixer el nivell acadèmic del teu centre, quants i quantes alumnes hi sou, quin és el professorat disponible o quina és la programació anual del centre. L'estudi d'aquesta informació et permetrà conèixer millor el teu Institut i ser més conscient de les virtuts i dels temes que s'hi puguin millorar. A més, podries reutilitzar aquesta informació si la compares amb altres instituts del teu municipi.

En cas que hi haja alguna dada que no et faciliten, pots demanar al Consell de Transparència que intervinga perquè empare el teu dret de sol·licitud d'informació. Aconseguir un Institut transparent no és difícil, però es tracta d'un procés que necessita interès per part de tot el món i una aposta forta per part del centre.

Finalment, pots reutilitzar la informació si la presentes en un nou format. Per afer-ho, utilitza les dades que t'haja proporcionat l'institut i crea un producte digital a través de la ferramenta informàtica que vulgues -gràfic, presentació, infografia, pòster, vídeo, etc.- per a exposar-lo al conjunt de la teua classe, i explicar-los el procés pel qual l'has obtingut.

Treballem per a la transparència

Identifica aquells temes o qüestions sobre els que necessites conèixer informació –pot ser del teu centre escolar o d'una altra Administració Pública– considerant les limitacions que estableix la llei. Segueix els passos que s'hi han exposat anteriorment i obtén la informació necessària amb la finalitat de conèixer bé un problema o una situació, resoldre-la y reutilitzar la informació. Per al cas concret del teu institut, demana, per exemple, la nota mitjana dels grups de Batxillerat per a cada assignatura. D'aquesta forma, podràs conèixer amb quina mitjana solen arribar els diversos grups i podràs comparar-la amb la teua per a, entre tots, intentar millorar-ne la qualificació. Reutilitza les dades i elabora una infografia en la qual mostres diverses qualificacions segons les assignatures. .

Per a tindre un Institut participatiu...

La **participació** pot veure's reflectida en certs processos i en diverses activitats dins del teu institut. Actualment hi ha diversos mecanismes a través dels quals l'alumnat pot exercir el seu dret a participació. No obstant això, amb la finalitat de construir un institut obert, volem fomentar que la participació vaja més enllà.

Podem exercir una participació en un procés electoral per a Delegat o Delegada de classe o al Consell Escolar. Altres vies menys conegudes podrien ser la participació en processos per a triar la data dels exàmens o proposar una classe de reforç sobre algun tema concret. Totes són formes de participació totalment vàlides.

Què hem de fer per a aconseguir un institut participatiu? Primerament, identificar on hi ha casos de participació actualment i on podrien haver-hi a partir d'aquest moment. En segon lloc, cal definir la forma de participació: els mecanismes, mitjans, etc. Finalment, i encara que puga semblar una obvietat, cal participar-hi! Si no hi participes, el treball que has fet fins al moment no tindria cap sentit.

▲ Pas 1: Identifica on existix participació i on en podria haver-hi a partir d'ara.

Primerament, has d'identificar la participació que ja hi ha al teu institut. És habitual que es faci un procés d'elecció entre l'alumnat per a triar el Delegat o la Delegada de classe, així com la persona que represente els estudiants en el Consell Escolar. Així mateix, també es pot considerar com a participació convencional formar part d'una associació d'estudiants o similar. No obstant això, cal tindre en compte que la participació va molt més enllà. Per aquest motiu, pensa com podem aplicar-la a altres àmbits: elecció del viatge de final de curs, prendre decisions en nom de la classe o presentar queixes o suggeriments a la direcció del centre. Una vegada coneguem la qüestió i els objectius, passarem al pas següent: selecció d'informació.

▲ Pas 2: Planteja la forma de participació

Hi ha alguns processos participatius la regulació dels quals determina la forma de participar. Per exemple, en unes eleccions a Delegat o Delegada de classe o per al Consell Escolar, la participació es du a terme a través d'una votació secreta amb urnes. No obstant això, podem plantejar-hi noves formes de participació, com ara enquestes en línia, fòrums de debat o reunions programades per a deliberar i decidir de forma conjunta.

▲ Pas 3: Participa!

Sembla obvi, però independentment del motiu i de la forma de participació, cal que intervingues i formes part del procés de presa de decisions. Si no hi participes, altres ho faran i decidiran per tu. Per tant, no perdes l'oportunitat i exerceix-ne el teu dret de manera activa.

Treballem per a la participació

En aquest cas, volem centrar-nos en l'elecció del viatge de final de curs i et plantejem que el conjunt de la classe proposi unes dates, una destinació, una durada, etc. Quina creus que és la millor forma per a participar en el procés d'elecció del viatge de final de curs? Feu un debat a classe per a seleccionar la millor forma i treballeu conjuntament perquè el procés participatiu es dugui a terme amb èxit. De segur que d'aquesta manera feu un viatge de final de curs excel·lent. Podeu deixar constància del vostre treball en un vídeo –explicant com ha sigut el procés–, un document breu o una infografia o presentació. Serà molt interessant que la resta dels companys i de les companyes coneguen com ho heu fet.

Per tindre un Institut col·laboratiu...

La col·laboració entre l'alumnat, el professorat i el personal de l'institut amb altres agents socials, com ara altres instituts, l'Ajuntament, associacions veïnals, ONGs, empreses o altres organitza-

cions públiques i privades, pot revertir en diverses millores per a l'educació. Un exemple seria l'organització de conferències sobre seguretat per part de cossos policials i, per dur-la a terme, caldria la col·laboració entre el centre i el cos de policia corresponent; impartir classes extraescolars en diverses matèries no previstes en el currículum escolar, com ara dansa, natació, pintura, teatre, etc. En aquest cas, caldria establir un procediment de col·laboració amb ONGs o empreses que proporcionen aquests serveis.

També pot haver-hi col·laboració a un nivell intern, per exemple, entre grups. Potser la millor forma d'organitzar un final de curs siga a partir de la col·laboració entre professorat, alumnat de grups diferents i representants de mares i pares d'alumnes. En aquest sentit, un bon exemple de col·laboració seria el mateix Consell Escolar, format pel professorat, les mares i els pares d'alumnes, els i les representants del personal d'administració i serveis del centre, l'Ajuntament i l'alumnat. Com podem dur a terme aquest procés en altres àmbits?

▲ Pas 1: Identifica un problema on puguem sorgir espais per a la col·laboració.

A més de l'exemple del Consell Escolar, hi ha uns altres àmbits on la col·laboració és possible i, en nombroses ocasions, altament necessària. Has de detectar les qüestions en les quals seria recomanable la col·laboració. Com hem vist abans, en l'organització d'un viatge, en els actes de final de curs, en la gestió d'activitats extraescolars o en la realització de jornades o cursos al centre escolar. Recorda que la innovació té un paper essencial en la col·laboració.

▲ Pas 2: Identifica quins actors són necessaris per a la col·laboració i on es durà a terme

Per a cada problema serà necessària la col·laboració de diversos actors: un agent social, una associació veïnal, una ONG, una empresa, un grup de ciutadans, professorat, etc. Per aquest motiu, has de tindre clar quines persones o organitzacions estaran presents a l'espai de col·laboració i com s'hi configuraran: a través de reunions periòdiques, en fòrums d'Internet o un conjunt de tot. Et recomanem que, abans de decidir-ho, elabores un document sobre el procés de col·laboració en el qual inclogues tots aquests detalls. La bona organització en un procés com aquest és fonamental perquè siga un cas d'èxit.

▲ Pas 3: Posant en marxa la col·laboració

La col·laboració implica que, una vegada detectat el problema i els actors que participaran en el procés, tot es pose en marxa. Amb l'ajuda del professorat i de la resta dels companys i de les companyes, seràs capaç de col·laborar si aconsegueixes pensar en noves maneres de solucionar el problema o en noves vies en les quals altres actors (mares/pares, Ajuntament, associació veïnal, etc.) poden intervenir en la situació.

El resultat d'un procés de col·laboració hauria de ser una manera innovadora, nova i diferent de solucionar un problema. Una vegada s'ha decidit la forma de construir el resultat de la col·laboració, arriba l'hora de les conclusions. Hauran de ser compartides i construïdes pel conjunt d'actors participants i hauran de ser posades en comú per considerar-les adequades. Seguidament, cal procedir a l'anàlisi dels resultats, és a dir, conèixer si el procés ha sigut positiu i si necessita modificacions per a millorar.

Treballem la col·laboració

Seguint l'exemple anterior sobre el viatge de final de curs, pensa quins actors, quines persones o quins grups poden aportar alguna cosa a la decisió sobre aquest viatge, des de l'alumnat que va fer el viatge el curs passat fins a alguna empresa especialitzada en l'organització d'aquest tipus.

JA TENIM UN INSTITUT OBERT. COM ACTUEM ARA?

Al teu institut ja s'han dut a terme els anteriors processos d'implementació de **Govern Obert**. Què ocorre ara? Ha esdevingut un centre en el qual les decisions són compartides per tota la comunitat educativa i per tots els agents relacionats:

- Es tracta d'un institut transparent, que posa a disposició de la ciutadania tota la informació i, d'aquesta manera, es facilita la rendició de comptes;
- Ha esdevingut un institut participatiu, en el qual la presa de decisions es fa de forma conjunta;
- Ha esdevingut un institut col·laboratiu, en el qual s'involucra l'alumnat i les seues famílies, així com la comunitat educativa i la societat en general, en la solució de problemes.

En definitiva, s'hi han aplicat canvis enfocats perquè el Govern Obert estiga present, els quals poden transformar la forma de governar els centres educatius, en particular, i les administracions públiques, en general.

RECURSOS: PER A SABER-NE MÉS

Si vols aprofundir en el coneixement del **Govern Obert**, en exemples d'èxit, iniciatives o en altres documents d'interès, ací tens un llistat amb el que pots treballar.

Recursos electrònics

▲ Portals de Transparència i de Govern Obert.

- Portal de Transparència de l'Administració General de l'Estat
<http://transparencia.gob.es/>
- Portal de Transparència d'Andalusia
<http://www.juntadeandalucia.es/transparencia.html>
- Portal de Transparència d'Aragó
<http://transparencia.aragon.es/>
- Portal de Govern Obert d'Astúries
www.asturias.es/transparencia
- Portal de Transparència de Cantàbria
<https://transparencia.cantabria.es/es/inicio>

- Portal de Transparència de Castella-La Manxa
<http://transparencia.castillalamancha.es/>
- Portal de Govern Obert de Castella i Lleó
<https://gobiernoabierto.jcyl.es>
- Portal de Govern Obert de Catalunya
<https://governobert.gencat.cat/ca/transparencia/index.html>
- Portal de Transparència de Ceuta
<https://ceuta.transparencialocal.gob.es/>
- Portal de Transparència de la Comunitat Valenciana
<http://www.gvaoberta.gva.es>
- Portal de Govern Obert d'Extremadura
<http://gobiernoabierto.gobex.es/transparencia/>
- Portal de Transparència i de Govern Obert de Galícia
<https://transparencia.xunta.gal>
- Portal de Transparència de les Illes Balears
<http://www.caib.es/sacmicrofront/home.do?mkey=M1102141103432671913&lang=es>
- Portal de Transparència i de Govern Obert de les Illes Canàries
<http://www.gobiernodecanarias.org/transparencia/>
- Portal de Transparència de La Rioja
<http://www.larioja.org/portal-transparencia/es>
- Portal de Transparència de la Comunitat de Madrid
<http://www.madrid.org/es/transparencia/>
- Portal de Transparència de Melilla
https://sede.melilla.es/melillaPortal/transparencia/se_principal1.jsp?language=es&codResi=1
- Portal de Transparència i de Govern Obert de Múrcia
<http://transparencia.carm.es/>
- Portal de Transparència i de Govern Obert de Navarra
<http://www.gobiernoabierto.navarra.es/es/transparencia>
- Portal de Transparència del País Basc
<http://www.gardena.euskadi.eus/inicio/>
- Aliança per al Govern Obert (Open Government Partnership)
<https://www.opengovpartnership.org/>
- Portal de Transparència del Poder Judicial
<http://bit.ly/2lm4RvB>
- Portal de Participació Ciutadana de l'Ajuntament de Madrid
<https://decide.madrid.es/>

▲ Portals de Dades Obertes

- Portal de Dades Obertes del Govern d'Espanya
<http://datos.gob.es/>
- Portal de Dades Obertes de la Unió Europea
<https://data.europa.eu/euodp/es/data/>

▲ Portals de Consells de transparència:

- Portal del Consell de Transparència d'Espanya
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/index.html

- Portal del Consell de Transparència d'Andalusia
<http://www.ctpdandalucia.es/es>
- Portal del Consell de Transparència d'Aragó
<http://transparencia.aragon.es/CTAR>
- Portal del Consell de Transparència d'Astúries
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/asturias.html
- Portal del Consell de Transparència de Cantàbria
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/Cantabria.html
- Portal del Consell de Transparència de Castella-La Manxa
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/castillalamancha.html
- Portal del Consell de Transparència de Castella i Lleó
<https://www.procuradordelcomun.org/>
- Comissió de Garantia del Dret d'Accés a la informació Pública
<https://www.gaip.cat/ca/inici/>
- Portal del Consell de Transparència de Ceuta
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/ceuta.html
- Portal del Consell de Transparència de la Comunitat Valenciana
<http://www.gvaoberta.gva.es/va/consell-de-transparencia>
- Portal del Consell de Transparència d'Extremadura
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/extremadura.html
- Portal del Consell de Transparència de Galícia
<http://www.valedordopobo.gal/es/el-vaedor-do-pobo-organo-de-control-de-la-transparencia/>
- Portal del Consell de Transparència de les Illes Balears
<https://www.caib.es/sites/informaciopublica/ca/inici/?campa=yes>
- Portal del Consell de Transparència de les Illes Canàries
<https://www.transparenciacanarias.org/>
- Portal del Consell de Transparència de La Rioja
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/larioja.html
- Portal del Consell de Transparència de la Comunitat de Madrid
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/madrid.html
- Portal del Consell de Transparència de Melilla
http://www.consejodetransparencia.es/ct_Home/transparencia/transparencia-en-espanya/melilla.html
- Portal del Consell de Transparència de Múrcia
<http://transparencia.carm.es/consejo-de-la-transparencia-de-la-region-de-murcia>
- Portal del Consell de Transparència de Navarra
<http://www.gobiernoabierto.navarra.es/es/consejo-transparencia/consejo-transparencia-navarra>
- Portal del Consell de Transparència del País Basc
<http://www.gardena.euskadi.eus/transparencia/-/derecho-de-acceso-a-la-informacion-publica/>

Publicacions

- III Pla d'Acció de Govern Obert d'Espanya (2017).
http://transparencia.gob.es/transparencia/transparencia_Home/index/Gobierno-abierto/allIPlanAccion.html
- Carta Iberoamericana de Govern Obert (2016).
https://www.sfp.gov.py/sfp/archivos/documentos/CIGA_2016%20final_knawtdh9.pdf
- Observatori Nacional de les Telecomunicacions i de la Societat de la Informació (2013). Estudi de la Demanda i l'Ús de Govern Obert a Espanya.
http://www.ontsi.red.es/ontsi/sites/ontsi/files/demanda_y_uso_de_gobierno_abierto_en_espana.pdf

- Criado, J. Ignacio; i Ruvalcaba, E. (2017) ¿Qué es y qué se entiende por Gobierno Abierto? Análisis de la percepción e implementación del Gobierno Abierto en el ámbito local español.
<http://bit.ly/2zTh3yq>
- VV.AA. (2014). Guia pràctica per obrir Govern. Manual d'Open Government per a governants i ciutadans.
[http://www2.congreso.gob.pe/sicr/cendocbib/con4_uibd.nsf/F0CE9C642E7BC17205257F1400075324/\\$FILE/get_file.pdf](http://www2.congreso.gob.pe/sicr/cendocbib/con4_uibd.nsf/F0CE9C642E7BC17205257F1400075324/$FILE/get_file.pdf)
- Xarxa d'Innovació Pública. (2014) 42 voces sobre el Gobierno Abierto. Disponible en:
<http://www.xarxaip.cat/wp-content/uploads/2014/05/42-voces1.pdf>

TÍTULO: GUIA DIDÀCTICA. GOVERN OBERT. BATXILLERAT

“Este documento no es una traducción oficial. Aunque se ha procurado garantizar que esta versión corresponda a los textos originales, la única versión oficial es el texto en castellano disponible en el sitio web del INTEF y en el Portal de Transparencia de la Administración General del Estado”

Publicación incluida en el programa editorial del Ministerio de Política Territorial y Función Pública

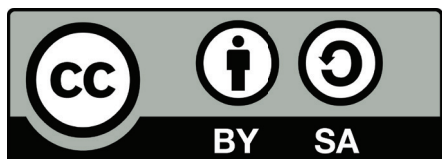
Edita:

© Ministerio de Política Territorial y Función Pública

Ministerio de Educación y Formación Profesional

NIPO: 277-19-009-8 En línea

NIPO: 847-19-029-0 En línea

Imprime:

Subdirección General de Recursos, Publicaciones y Documentación
Ministerio de Política Territorial y Función Pública

GOBIERNO
DE ESPAÑA

MINISTERIO
DE EDUCACIÓN
Y FORMACIÓN PROFESIONAL

INSTITUTO NACIONAL DE
TECNOLOGÍAS EDUCATIVAS Y DE
FORMACIÓN DEL PROFESORADO

MINISTERIO
DE POLÍTICA TERRITORIAL
Y FUNCIÓN PÚBLICA